

Problema 1. Dacă a, b, c sunt numere reale astfel ca $a + \frac{1}{b} = 7$, $b + \frac{1}{c} = 14$, $c + \frac{1}{a} = 21$, calculați $abc + \frac{1}{abc}$.

* * *

Soluție:

Observăm că înmulțind relațiile din enunț obținem

$$\begin{aligned} \left(a + \frac{1}{b}\right) \left(b + \frac{1}{c}\right) \left(c + \frac{1}{a}\right) &= abc + a + b + c + \frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} + \frac{1}{abc} = \\ &= abc + \frac{1}{abc} + \left(a + \frac{1}{b}\right) + \left(b + \frac{1}{c}\right) + \left(c + \frac{1}{a}\right), \end{aligned}$$

de unde $abc + \frac{1}{abc} = 7 \cdot 14 \cdot 21 - 7 - 14 - 21 = 2016$.

Problema 2. Demonstrați că există o infinitate de numere compuse în șirul $1, 31, 331, 3331, \dots$.

Concursul KöMaL, problema B. 3525., februarie 2002

Soluție:

Vom folosi următorul rezultat:

Orice număr prim cu 10 are o infinitate de multipli scriși numai cu cifra 1.

Demonstrație: Fie n un număr natural prim cu 10. Considerăm numerele

$$x_1 = 1, x_2 = 11, x_3 = 111, \dots, x_{n+1} = \underbrace{111\dots 1}_{n+1 \text{ cifre}}.$$

Din principiul cutiei rezultă că există printre aceste numere două, x_i și x_j , cu $i < j$, care să dea același rest la împărțirea cu n . Atunci $n \mid (x_j - x_i)$, adică $n \mid \underbrace{111\dots 1}_{j-i \text{ cifre}} \underbrace{000\dots 0}_i$. Dar cum $(n, 10) = 1$, rezultă că x_{j-i} este un multiplu al lui n scris numai cu cifra 1. Juxtapunând numere divizibile cu n obținem tot numere divizibile cu n , astfel, mai general, orice număr de forma $x_{k(j-i)}$, $k \in \mathbb{N}^*$, este divizibil cu n .

Din cele de mai sus rezultă că 31 are o infinitate de multipli scriși numai cu cifra 3. Adăugând la sfârșitul unui asemenea număr, N , cifrele 3, 1 obținem $100N + 31$, tot un multiplu de 31. Prin urmare, șirul conține o infinitate de numere divizibile cu 31 și mai mari decât 31, deci compuse.

Remarcă: Putem preciza o mulțime infinită de numere divizibile cu 31: din mica teoremă a lui Fermat, numărul $10^{30} - 1$ este divizibil cu 31, deci și $10^{30k} - 1$ sunt divizibile cu 31. Cum $(3, 31) = 1$, rezultă că toate numerele de forma $\underbrace{333 \dots 3}_{30k \text{ cifre}}$ sunt divizibile cu 31. Prin urmare, toate numerele de forma $\underbrace{333 \dots 31}_{30k+1 \text{ cifre}}$ sunt divizibile cu 31.

Întâmplător, chiar $10^{15} - 1$ este divizibil cu 31, deci în remarcă de mai sus putem înlocui $30k$ cu $15k$.

Observație: Primul număr compus din șir este cel cu 8 cifre de 3; acesta este divizibil cu 17.

În rezolvarea prezentată mai sus, numărul 31 poate fi înlocuit cu orice alt număr care are un multiplu în șirul dat: el va avea o infinitate de multipli scriși numai cu cifra 3 care, juxtapuși cu multiplul deja găsit, oferă infinitatea de termeni ai șirului care sunt numere compuse. De exemplu, am fi putut alege 17. Din mica teoremă a lui Fermat rezultă că 17 divide $10^{16k} - 1$, deci 17 divide $\underbrace{333 \dots 3}_{16k \text{ cifre}}$, deci și

pe $\underbrace{333 \dots 31}_{16k+8 \text{ cifre}}$.

Se poate verifica ușor că niciun număr prim mai mic decât 17 nu divide vreun termen al șirului.

Problema 3. Pe latura $[BC]$ a triunghiului ABC , cu $m(\sphericalangle BAC) > 90^\circ$, se consideră punctele D și E astfel încât $\sphericalangle DAB \equiv \sphericalangle ACB$ și $\sphericalangle EAC \equiv \sphericalangle ABC$.

Bisectoarele unghiurilor $\sphericalangle ADB$ și $\sphericalangle AEC$ taie laturile $[AB]$ respectiv $[AC]$ în F și G . Demonstrați că triunghiul AFG este isoscel.

Petru Braica

Soluție:

Deoarece $m(\sphericalangle DAB) + m(\sphericalangle EAC) = m(\sphericalangle ACB) + m(\sphericalangle ABC) < 90^\circ < m(\sphericalangle ABC)$, rezultă că $D \in (BE)$.

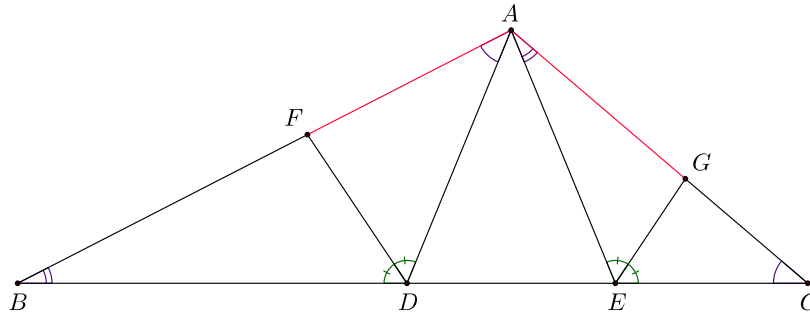
Avem că $m(\sphericalangle ADE) = m(\sphericalangle DAB) + m(\sphericalangle ABD) = m(\sphericalangle ACB) + m(\sphericalangle ABC)$ și, analog, $m(\sphericalangle AED) = m(\sphericalangle ABC) + m(\sphericalangle ACB)$, deci triunghiul ADE este isoscel, cu $AD = AE$. În plus, $\sphericalangle ADB \equiv \sphericalangle AEC$, deci și $\sphericalangle BDF \equiv \sphericalangle AEG$. Triunghiurile

FBD și GAE sunt asemenea (cazul de asemănare UU), deci $\frac{FB}{AG} = \frac{BD}{AE}$, sau

$\frac{BF}{BD} = \frac{AG}{AE}$. Din teorema bisectoarei aplicată în triunghiul ABD rezultă atunci că

$\frac{AF}{BF} = \frac{AD}{BD}$, deci $\frac{AF}{AD} = \frac{BF}{BD} = \frac{AG}{AE}$. Cum $AD = AE$, de aici rezultă $AF = AG$

și concluzia.

Problema 4. Pătrățelele unitate ale unei table 7×7 se completează cu numerele $1, 2, \dots, 49$ astfel încât numere consecutive sunt scrise în pătrățele care au o latură comună. Care este numărul maxim de numere prime pe care le poate conține un rând al tablei?

Olimpiadă Turcia, 2013, runda I

Soluție: Colorăm pătrățelele tablei cu alb și negru, asemeni unei table de șah, cu colțurile având culoarea neagră. Două pătrățele care au o latură comună vor avea culori diferite. Avem 25 de pătrățele negre și 24 albe. Atunci toate pătrățelele negre vor conține numere impare, iar pătrățelele albe numere pare. Fiecare rând va conține 4 pătrățele albe și 3 negre sau invers, adică 4 numere de o paritate și 3 de cealaltă. Prin urmare, deoarece cu excepția lui 2, toate numerele prime sunt impare, pe o linie putem avea cel mult 5 numere prime: 4 impare, plus numărul 2.

Pe de altă parte, chiar există o amplasare a numerelor pe tablă care respectă cerințele și pentru care există o linie care conține 5 numere prime, și anume prima linie a tablei de mai jos:

3	2	11	12	13	18	19
4	1	10	9	14	17	20
5	6	7	8	15	16	21
28	27	26	25	24	23	22
29	30	31	32	33	34	35
42	41	40	39	38	37	36
43	44	45	46	47	48	49

În concluzie, numărul maxim de numere prime pe care le poate avea o linie a unei table completate după regulile din enunț este 5.